

[Landbrugsministeren.]

det vil herigennem være muligt at afpasse bevillingerne til dette formål efter det aktuelle behov.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i det høje folketing.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring i lov om uretmæssig konkurrence og varebetegnelse.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 2717).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 138 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om udførsel af frisk dansk frugt.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 2714).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 139 stemmer; 2 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om naturfredning.

(Første behandling findes i tidenden sp. 696; udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 485).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Poul Hansen [Svendborg]): Under udvalgets drøftelser og de samråd, der har fundet sted, har bl. a. de påtænkte fredningsplanudvalgs sammensætning været diskuteret. Som det fremgår af betænkningen, har man foruden samrådene med den højtærede statsminister også indhentet udtalelser fra såvel overfredningsnævnet som Foreningen af Naturfredningsformænd i Danmark. Som også berørt under lovforslagets første behandling nærede man fra flere sider, bl. a. også min, nogen ængstelse for, om udvalgets adkomst til at give tilladelser til opførelse af bygninger o. s. v. på områder, med hensyn til hvilke der var naturfredningsplaner, kunne give anledning til, om jeg så må sige, interessekonflikter med de bestående fredningsnævn. Efter nærmere at have drøftet disse forhold og taget de nævnte instansers redegørelser til efterretning forekommer det folketingsudvalget, at sådanne uoverensstemmelser nærmest kun kan være af teoretisk art.

Det fremgår i øvrigt af betænkningen, at det kan forventes, at det normalt bliver en

[Poul Hansen (Svendborg).]

amtmand, der bliver formand for udvalgene, og disse udvalg vil derudover komme til at bestå af repræsentanter for de lokale parter, der er interesseret deri. Derfor foreslår folketingsudvalget ingen ændringer på disse områder.

Da der imidlertid er mulighed for, at store fredninger af særdeles stor landsmæssig betydning kan forventes i meget større omfang end i de senere år, har udvalget taget op til særlig drøftelse, om det ikke ville være rimeligt at lade statskassen i højere grad, end det er muligt nu, tage del i omkostningerne ved sådanne. Man er enedes med den højtærede statsminister om ved sådanne fredninger at lade den statskassen påhvilende del af erstatningen gå helt op til $\frac{3}{4}$ mod nu kun $\frac{2}{3}$ og ved visse særlige fredninger endog til $\frac{9}{10}$, men kun hvis overfredningsnævnet enstemmigt beslutter det.

Dernæst foreslås en ændring med henblik på de tilfælde, hvor en særlig interesseret kommune pålægges en del af erstatningen. Som det er nu, går en sådan andel forlods fra, inden restbeløbet deles mellem statskassen og amtsfonden. Dette foreslås nu ændret således, at fredningsmyndighederne kan bestemme, om dette beløb som hidtil skal gå forlods fra, eller om det skal dække en del af den andel, der er pålagt amtsfonden. Det vil i en række tilfælde være ganske rimeligt, idet den nugældende regel ofte kan være ubillig. Ordningen belaster ikke de omtalte interesserede kommuner stærkere end nu, men kan altså, hvor særlige forhold taler derfor, bruges til at lette den mindre interesserede amtsfond på, kan man godt sige, statens bekostning.

Må jeg give et eksempel fra de store fredninger omkring København og Århus. Lad mig tage et tilfælde, hvor den samlede erstatning er 120 000 kr., og hvor fredningsmyndighederne bestemmer, at $\frac{2}{3}$ på grund af fredningens karakter skal betales af statskassen og $\frac{1}{3}$ af amtsfonden, dog således at den interesserede købstadkommune, f. eks. Århus, forlods skal betale 20 000 kr. I øjeblikket er det sådan, at man først trækker de 20 000 kr. fra, og de 100 000 kr., der bliver tilbage, fordeles således, at staten skal betale godt 66 000 kr. og amtsfonden godt 33 000 kr. Det er ikke

altid rimeligt, at det er således, for det kunne jo være, at man netop lavede denne fordeling af hensyn til købstadkommunen, fordi man mener, at den har lige så megen interesse i sagen som den pågældende amtsfond. Efter den foreslåede ændring vil de 120 000 kr. kunne fordeles med $\frac{2}{3}$ til staten, altså 80 000 kr., medens der af den sidste tredjedel, 40 000 kr., pålægges købstadkommunen de 20 000 kr., og så bliver der 20 000 kr. tilbage til amtsfonden.

Jeg har nævnt dette eksempel for at forklare, hvorfor man har foretaget denne ændring, der muliggør disse forskellige fordelinger. Den gamle fordeling kan også fortsat bruges, når fredningsmyndighederne synes, det er rigtigt.

Ændringsforslagene til § 19, stk. 3, og § 21, stk. 1, er, som der står skrevet i betænkningen, af teknisk karakter.

Som det er i øjeblikket, skal enhver fredningssag, som indeholder en erstatning på 500 kr. og derover, endeligt bekræftes af overfredningsnævnet, selv om overfredningsmyndighederne og de interesserede ejere og kommuner i øvrigt er enige. Beløbet foreslås nu forhøjet til 3 000 kr. Endvidere skal i dag enhver fredning, der angår mere end 3 000 kr. i erstatning, ikke alene bekræftes af overfredningsnævnet, men yderligere fremmes af statsministeriet, og derefter skal erstatningen bevilges særskilt af finansudvalget. Dette beløb foreslås nu forhøjet til 10 000 kr. Begge ændringsforslag, som bl. a. fremkommer på foranledning af overfredningsnævnet, vil kunne fremme sagsbehandlingen i en række mindre sager, og det tror jeg at den del af befolkningen, der berøres af fredning på deres ejendom, vil sætte pris på. Jo hurtigere det kan gå, des mere tilfredse er folk i disse sager, og det kan ikke nægtes, at vejen ofte er længere og besværligere i disse mindre sager, end deres størrelse synes at betinge. Ændringerne justerer den udvikling med hensyn til priser og andet, som er foregået siden 1937, da de nugældende beløb fastsattes.

Spørgsmålet om udlændinges adgang til at erhverve fast ejendom har beskæftiget udvalget stærkt. De gang på gang i den senere tid opståede rygter om udlændinges opkøb af ejendomme i naturskønne og rekreative værdige områder berører vist også os alle ilde. Udvalget må imidlertid erklære sig

[Poul Hansen (Svendborg).]

enig med den højtærede statsminister og den højtærede justitsminister i, at dette spørgsmåls løsning ikke hører hjemme i naturfredningsloven, men eventuelt må løses ved særlig lov, således som det også er udtrykt i betænkningen.

Endelig foreslås en mindre, teknisk ændring i naturfredningsloven, således at det nu klart fremgår af loven, at staten skal afholde udgifter til skiltning, der kan henlede publikums opmærksomhed på de fredede områder, hvortil offentligheden har adgang, og det synes jeg er en såre praktisk foranstaltning.

Med disse ord kan jeg på hele udvalgets vegne anbefale de foreslåede ændringer og lovforslagets videre fremme.

Lynnerup Nielsen: Jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til de ændringer, som er foreslået af den højtærede statsminister og tiltrådt af udvalget, og som udvalgets ordfører nu har gjort rede for. Jeg har i udvalgsbetænkningen set, at man har drøftet spørgsmålet om udlændinges adgang til at erhverve fast ejendom. Det er jo et problem, der har været meget omtalt i den seneste tid, og selv om spørgsmålet ikke direkte hører ind under naturfredningsloven, vil jeg ligesom udvalgets ordfører udtale ønsket om at få en lovgivning, som sikrer mod, at visse udlændinge opkøber større jordarealer på de områder langs vore kyster og andre steder, hvor en fredning måtte være ønskelig ikke alene af hensyn til det nulevende slægtled, men også af hensyn til slægtledene frem i tiden.

Lannung: Jeg har med interesse studeret udvalgets betænkning, og jeg finder anledning til at fremsætte en henstilling i forbindelse med ændringsforslaget til § 33, stk. 4, der giver hjemmel til, at staten kan afholde udgifter til skiltning, der kan henlede publikums opmærksomhed på fredede områder med adgang for offentligheden. Denne ændring bygger på en henstilling fra overfredningsnævnet, og jeg kan fuldt ud tiltræde tanken dermed; men jeg vil gerne dertil knytte en yderligere henstilling som et naturligt korrelat til den nye bestemmelse.

Jeg tænkte allerede ved første behandling

på at fremsætte denne henstilling, men nu har den på baggrund af denne ny bestemmelse fået en særlig aktualitet. Jeg vil henstille til overvejelse, først og fremmest selvfølgelig til den højtærede statsministers, om det offentlige ikke i tilfælde, hvor man med hensyn til arealer, der tilhører private, er gået til en så vidtgående fredning af naturskønne landskaber el. lign., at der er offentlig adgang dertil, i almindelighed burde drage den naturlige konsekvens deraf, at man på steder og tider, hvor besøget er meget stort, i hvert fald sørgede for en vis renholdelse efter besøgene. Der må nemt kunne træffes de nødvendige lokale aftaler; det vil vel mest dreje sig om kortere perioder i højsæsonen. Der er jo endnu adskillige af de besøgende, der er slemme til at optræde som det, man vist kalder „skovsvin“, og tilsmudse naturen, hvad der er særlig beklageligt, når det gælder de på grund af deres naturskønhed fredede særlig ejendommelige eller særlig smukke landskaber. Der er noget urimeligt i, at den private ejer, fordi han holder af naturen og det berører ham ilde at se arealet mere eller mindre sølet til, skal være henvist til for egen regning at tage affære og gøre rent efter sådanne besøg. Det naturlige modstykke til fredning af private arealer med offentlig adgang burde være, at det offentlige til gengæld i almindelighed varetog denne pligt. Når eller hvis det allerede er sket i nogle tilfælde, vel navnlig via kommunerne, kan det kun glæde mig, da jeg ved selvsyn nøje kender tilfælde, hvor det ikke er sket. Derfor kan jeg ikke lade være med at fremføre denne henstilling i dag. Når man nu indfører skiltning, der netop henleder publikums opmærksomhed på, at der er adgang til disse fredede områder og besøgene derfor vil stige, vil der være særlig grund til samtidig at overveje denne henstilling.

§ 33 kan formentlig give hjemmel også til afholdelse af udgifterne ved en vis renholdelse og til afholdelse af andre udgifter af denne karakter. Lad mig tilføje, at som et led i skiltningen var det måske rigtigt at lægge publikum på sinde at behandle de fredede, særlig naturskønne arealer så nønsomt som muligt. At et areal er fredet, er jo ingenlunde nok i så henseende, efter hvad erfaringen viser. En appel til nønsomhed vil næppe skade, indtil der er vokset

[Lannung.]

generationer op, som gennem skolen eller på anden måde har lært den fornødne respekt for naturen.

Statsministeren (H. C. Hansen): Jeg takker udvalget både for det arbejde, der er udført, og navnlig for den enstemmige indstilling, det har givet til det høje ting, ligesom jeg er i stand til at takke alle partier for deres tilslutning til de foreslåede ændringer.

Det spørgsmål, som er strejft i betænkningen, og som det ærede medlem hr. Lynnerup Nielsen var inde på, har også været genstand for nogen forhandling mellem udvalget og ministeriet, og jeg kan sige, at uden besværligheder er denne sag ikke. Jeg vil endda fremhæve, at den rummer overordentlig store besværligheder, men spørgsmålet har været og er genstand for overvejelser og undersøgelser, og det må afhænge af disse overvejelser, om man fra partiernes side vil mene, at vi tør gå videre og ligefrem gennemføre en lovgivning af denne art. Jeg håber, at det, der nu gennemføres, kan øve sin særlige og betydningsfulde indflydelse. Det andet spørgsmål må fortsat overvejes.

Det ærede medlem hr. Lannungs henstilling skal jeg lade undersøge. Jeg kan ikke på stående fod tage standpunkt til, om en sådan foranstaltning kan falde ind under den omtalte bestemmelse, men jeg synes umiddelbart, at der er meget rigtigt i det, det ærede medlem sagde. Jeg skal derfor lade sagen undersøge.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslaget, § 2, således ændret, og § 3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til normeringslov for finansåret 1959-60.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1969, fremsættelsen i tidenden sp. 2884).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Holger Eriksen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til lønningsudvalget.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om tillæg til lov om smitsomme sygdomme hos husdyrene.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1952, fremsættelsen i tidenden sp. 2720).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Chr. Thomsen: Jeg vil begynde denne debat med at udtale min absolutte anerkendelse af det arbejde, der er udført med den næsten totale udryddelse af disse frygtede kvægsygdomme. Det er en enestående udvikling, når man tænker på, at så sent som i midten af trediverne havde over halvdelen af de danske besætninger kvægtuberkulose og over 25 pct. kalvekastning. Kvægtuberkulose er praktisk taget udryddet her i landet, og kalvekastning er så godt som udryddet. Det har kostet meget arbejde at nå så vidt, og det har også kostet en del penge.

Den økonomiske gevinst har dog været stor for landbruget. Det store tab, man tidligere havde inden for besætningerne, har man nu ikke mere, og det har også betydet meget for landbrugsvarernes renommé, at man har kunnet sige, at de kom fra sunde dyr. For menneskers sundhed har det utvivlsomt også betydet en hel del. Det er med interesse, man i de til forslaget knyttede bemærkninger læser, hvorledes antallet af tilfælde af kalvekastningsfeber hos mennesker praktisk taget er